

Dlaczego jest coraz więcej projektów PPP w ochronie środowiska

W sektorze publicznym rośnie wyraźnie zainteresowanie formułą partnerstwa publiczno-privatnego. Szczególnie interesujący wydaje się w tym kontekście szeroko pojęty sektor ochrony środowiska. Niemal co trzecia zawarta umowa PPP dotyczy właśnie tej branży.

Aktualne dane rynku partnerstwa publiczno-privatnego (PPP), zgromadzone przez Ministerstwo Rozwoju (www.ppp.gov.pl) potwierdzają, że ochrona środowiska należy do tych zadań samorządu terytorialnego, w których PPP wykorzystywane jest coraz częściej, i to zarówno w modelu koncesyjnym, jak i w formie tzw. opłaty za dostępność. Z badań przeprowadzonych przez Departament Partnerstwa Publiczno-Privatnego w Ministerstwie Rozwoju wynika, że już ponad 30% zawartych umów PPP dotyczy ochrony środowiska, a podobny odsetek obejmuje PPP planowane do realizacji w najbliższym czasie.

Rodzaje projektów PPP związanych z ochroną środowiska można podzielić na trzy główne kategorie:

- 1) gospodarka odpadami,
- 2) gospodarka wodno-ściekowa,
- 3) efektywność energetyczna

W przypadku sektora ochrony środowiska na szczególną uwagę zasługuje to, że w przypadku każdej kategorii projektów partner prywatny angażowany jest nie tylko do projektowania, finansowania, budowy i utrzymania obiektów, ale również – a może przede wszystkim – do zarządzania infrastrukturą. W PPP oczekuje się tu aktywności inwestorów branżowych, którzy będą w stanie efektywnie świadczyć usługi operatorskie.

Gospodarka odpadami

W ramach gospodarki odpadami dominujący rodzaj projektów, co prawda na razie niewiele, dotyczy **budowy i eksploatacji instalacji przekształcania odpadów komunalnych**. Najbardziej znanym tego typu przedsięwzięciem

jest **System Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania**, w ramach którego wybrany partner prywatny odpowiada za zaprojektowanie, wybudowanie, sfinansowanie oraz zarządzanie i utrzymanie kompletnej Instalacji Termicznego Przekształcania Frakcji Resztkowej Zmieszanych Odpadów Komunalnych w Poznaniu oraz instalacji do demontażu odpadów wielkogabarytowych w Suchym Lesie. Wartość umowy PPP wynosi ponad 925 mln zł, zaś projekt uzyskał dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności w kwocie 352 mln zł. Z uwagi na obowiązujący w Polsce system prawny gospodarowania odpadami komunalnymi, podmiot publiczny ponosi w tym przypadku ryzyko popytu, odpowiada za zapewnienie instalacji odpowiedniej wielkości strumienia odpadów. Oznacza to, że podmiot publiczny uiszcza stronie prywatnej opłatę za dostępność instalacji. Partner prywatny ponosi z kolei ryzyko budowy i dostępności infrastruktury. Ponadto po stronie prywatnego inwestora leży ryzyko popytu na energię sprzedawaną w ramach funkcjonowania przedsięwzięcia PPP. Instalacja rozpoczęła pracę w 2017 roku.

WAŻNE

Najbardziej znany projekt PPP w gospodarce odpadami to Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych w Poznaniu, która rozpoczęła działalność w 2017 roku.

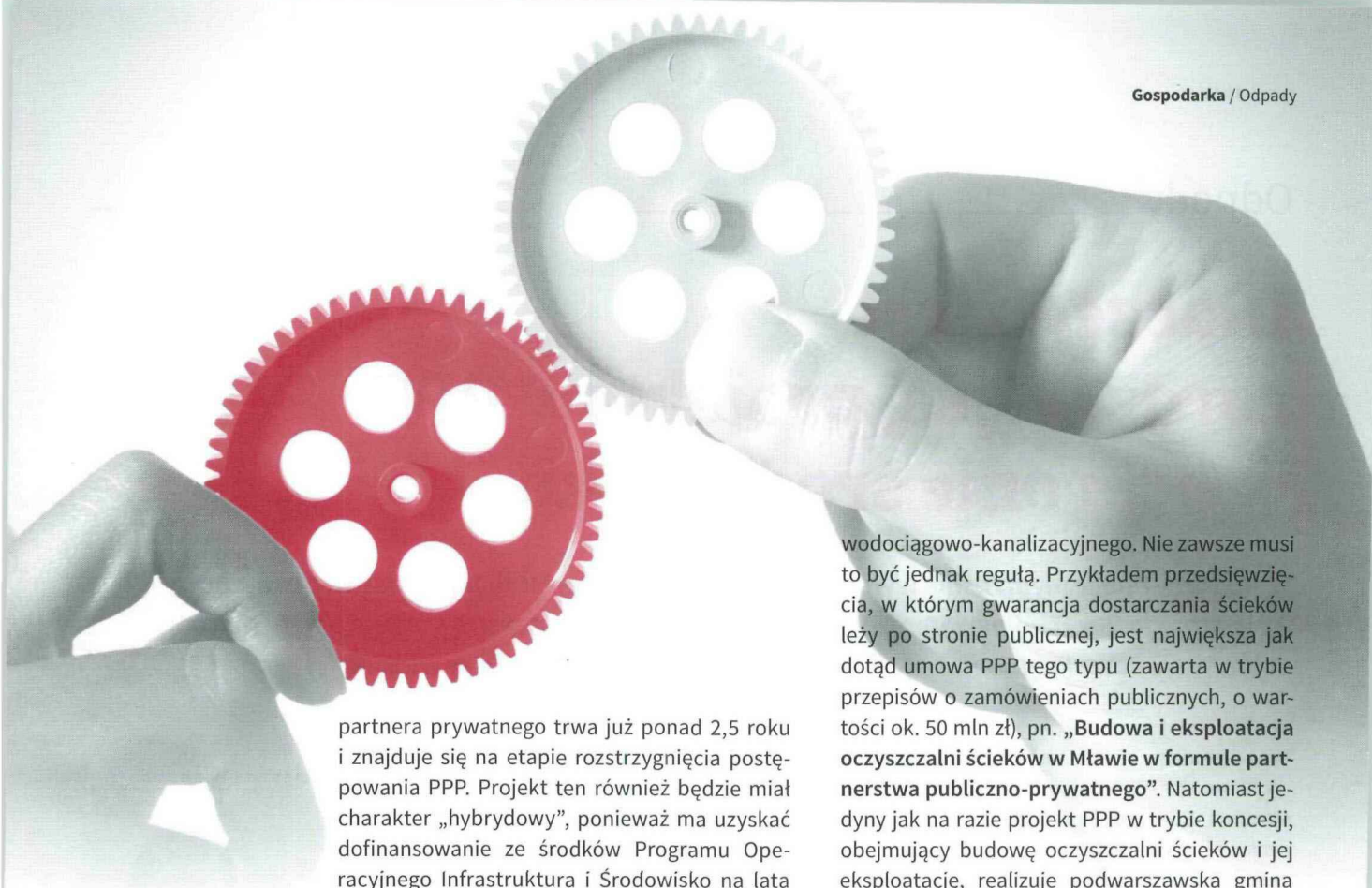
Podobny projekt, **System gospodarki odpadami dla metropolii trójmiejskiej**, ma zostać zrealizowany w Gdańsku. Procedura wyboru

CIEŚLAK & KORDASIEWICZ
kancelaria doradztwa gospodarczego

**DR RAFAŁ
CIEŚLAK**

radca prawny
w Kancelarii
Doradztwa
Gospodarczego Cieślak
& Kordasiewicz
r.cieslak@kdg.waw.pl

partnera prywatnego trwa już ponad 2,5 roku i znajduje się na etapie rozstrzygnięcia postępowania PPP. Projekt ten również będzie miał charakter „hybrydowy”, ponieważ ma uzyskać dofinansowanie ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020.

Przykładem innego rodzaju przedsięwzięcia w branży odpadowej jest realizowany od 2011 roku projekt pn. „Obsługa i administrowanie Zbiorczym Punktem Gromadzenia Odpadów przy ul. Nowohuckiej w Krakowie”. Podmiot prywatny, będący miejską spółką komunalną, zawarł z władzami Krakowa 10-letnią umowę koncesji na usługi, w ramach której zarządza tzw. Lamusownią – punktem gromadzenia odpadów. Projekty tego typu należą jednak do rzadkości, szczególnie w obecnym stanie prawnym, gdy możliwe jest powierzanie różnorodnych zadań publicznych spółkom komunalnym w trybie zamówienia z wolnej ręki (in-house).

Gospodarka wodno-ściekowa

Nie ulega wątpliwości, że w sektorze gospodarki wodno-ściekowej dominującą formą partnerstwa publiczno-prywatnego są **koncesje na usługi**. Projekty tego typu polegają na powierzeniu koncesjonariuszowi zadań z zakresu zaopatrzenia w wodę, odbioru i oczyszczania ścieków, remontów infrastruktury oraz pobierania opłat od odbiorców usług. Jako operator, podmiot prywatny może także ponosić ryzyko regulacyjne związane z jego statusem przedsiębiorstwa

wodociągowo-kanalizacyjnego. Nie zawsze musi to być jednak regułą. Przykładem przedsięwzięcia, w którym gwarancja dostarczania ścieków leży po stronie publicznej, jest największa jak dotąd umowa PPP tego typu (zawarta w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, o wartości ok. 50 mln zł), pn. „**Budowa i eksploatacja oczyszczalni ścieków w Mławie w formule partnerstwa publiczno-prywatnego**”. Natomiast jedynie jak na razie projekt PPP w trybie koncesji, obejmujący budowę oczyszczalni ścieków i jej eksploatację, realizuje podwarszawska gmina **Karczew**. Przedsięwzięcie znajduje się na etapie postępowania PPP.

WAŻNE

W branży wodociągowo-kanalizacyjnej warto zastanowić się nad wykorzystaniem w ramach PPP na większą skalę spółek publiczno-prywatnych.

Pomimo kilku prób, jak na razie **fiaskiem zakończyły się próby zrealizowania w modelu koncesyjnym projektów budowy kanalizacji na terenach wiejskich o rozproszonej zabudowie**. Niestety, koszty tego typu przedsięwzięć są zbyt wysokie, aby osiągnęły pożądany próg rentowności. Niewykluczone, że w obecnej perspektywie finansowej UE uda się jednak wdrożyć takie przedsięwzięcia, pod warunkiem zapewnienia przez gminy odpowiednio wysokiego poziomu dofinansowania projektów ze środków europejskich.

W przypadku gospodarki wodno-kanalizacyjnej na uwagę zasługuje także możliwość efektywnego wykonywania umowy PPP w formie spółki publiczno-prywatnej. Jednostki samorządu terytorialnego od lat realizują projekty z branży wodno-kanalizacyjnej w formie spółek, powoływanych wcześniej na podstawie przepisów ustawy o gospodarce komunalnej. Doświadczenie we współpracy z inwestorami prywatnymi może zaowocować wykorzystaniem na większą